

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ALTMİŐSEKİZİNCİ SÜRE-İ CELİLE

el-KALEM SÜREİ CELİLESİ

Mekkî(; Mekke-i Mükerreme döneminde inmiş)dir.

52 âyet-i kerîmedir.

O Rahman ve O Rahîm olan Allah'ın ismiyle!

1- Nûn! O (Levh-i Mahfzû'un ve meleklerin) **kalem(lerin)e** / (pek çok faydaları bulunan ve insanların yazı âleti olarak kullandıkları) **kaleme** / ve yazmakta oldukları şeylere andolsun ki;

2- (Habîbim!) Rabbinin (sana ikram etmiş olduğu güçlü akıl, peygamberlik, kusursuzluk, fesâhat, güzel ahlâk ve üstün hikmet gibi birçok) **nimeti sayesinde sen asla deli biri değilsin!**

(Dolayısıyla sana deli diyenler yalancıdırlar.)

3- Hiç şüphesiz ki (müşriklerden çektiğın bunca eziyet karşılığında) **senin için elbette kesintiye uğramayacak pek büyük bir ecir vardır!**

4- Yine muhakkak ki sen elbette (mâhiyeti kimse tarafından idrak edilemeyecek kadar) **pek büyük bir ahlâk üzeresin!**

(Bu yüzden Ülü'l-azm peygamberlerin bile tahammül edemeyeceğı çilelere rahatça göğüs gerebilmektesin.)

5- Artık yakında sen de göreceksin, onlar da görecekler ki;

6- Cinnet geçiren hanginizmiş?

7- Gerçekten senin Rabbin, Kendi yolundan sapıtmış (ve hakiki manada aklını kaybetmiş) **olan kimseleri en iyi bilen ancak O'dur. Yine O, hidâyet bulan** (akıllı) **kişileri de en iyi bilendir!**

8- (Habîbim!) Öyleyse artık o yalanlayıcı kimseler(in, bir müddet Allah'a, bir süre de putlara ibadet etme teklifin)e **itaat etme**(meyi sürdür)!

9- İstediler ki; sen yumuşak davransan da bu sebeple onlar da yumuşak davransalar!

10- (Habibim!) İtaat etme (doğru yanlış her şeye) **çokça yemin eden her bir**

alçağa;

Cumhur ulemâya göre; 10-17. âyet-i kerîmelerde vasfedilen kişi, Velîd ibni Muğîre'dir. O, on oğlunu da: "İçinizden Müslüman olana yardımımı keserim!" diye tehdit eden zorba, zâlim, kaba ve haşin bir adamdı. Kendisi de burada geçen on sıfatından dokuzunu kabullenmişti. Ama veled-i zina olduğunu bu âyetler gelinceye kadar bilmemekteydi. Bunun üzerine annesine gidip: "Muhammed'in beni vasıfladığı veled-i zina olma Özelliğimi hiç bilmiyordum, ya bana doğruyu söylersin, ya da boynunu vururum!" deyince, o: "Senin, baban diye bildiğin adam zengin ve kısır bi-riydi. Ben, ölmesi durumunda malının yabancıya gitmemesi için bir çobanla zina yaptım, işte sen o çobandansın!" dedi. (Nesefî, Beyzavî)

11- (Herkesi) çokça ayıplayan, (bozgunculukla) alabildiğine söz taşıyana;

12- İyiliği çokça engelleyen, haddi aşmış pek günahkâra;

13- Kaba ve saldırgan; işte sana! Bunun ardından da zina mahsulü olana!

14- O kişi mal ve oğullar sahibi oldu diye (ona uyma)!

15- Âyetlerimiz onun üzerine art arda okunduğu zaman:

"Evvelkilerin yazıp çizmiş olduğu birtakım yalanlardır!" demiştir.

16- Yakında Biz onu (fil ve domuz) hortum(u gibi olan burnu) üzere (koyacağımız bir alâmetle) damgalayacağız (,böylece yüz karalığıyla herkes tarafından tanınacak)!

17- Şüphesiz Biz, o bostanın sahiplerini imtihan (edenin muamelesine tâbi) ettiğimiz gibi o (Mekke ehlinde seni inkâr etmiş ola)nları (da, senin bedduan yüzünden kıtlıkla) belâlandırdık!

Hani onlar andolsun ki; elbette sabaha ulaşanlar olarak mutlaka onu(n ürününü) devşireceklerine yemin etmişlerdi.

18- (O kadar kararlıydılar ki: "İnşaallah" diyerek) istisna bile yapmıyorlardı.

Rivayete göre; San'â'ya iki fersahlık mesafede ikamet eden salih bir zât bahçesini devşireceği zaman özellikle fakirleri çağırır, tırpana gelmeyen yahut rüzgârın attığı veya hurmanın altına düşenen çarşaftan uzağa düşenlerin hepsini onlara verirdi ki, böylece düşkünlerin birçok ihtiyacı görülürdü. O zât ölünce oğulları: "Biz çok çoluk-çocuk sahibiyiz, babamızın yaptığı gibi yapmaya kalkarsak geçim darlığına düşeriz, o halde alışkın olan fakirler uyanıp gelmeden sabah erkenden biz hurmayı devşirelim!" diye yemin ettiler. İşte bunu müteakiben âyet-i kerimelerde anlatılanlar meydana geldi. (Âlûsi)

19- Bunun üzerine onlar uyurlarken Rabbin tarafından kuşatıcı / dönüp dolaşıcı / bir bela onun üzerine (inerek kuşatıcı bir şekilde) dolaşiverdi.

20- Derken o, sabah sabah biçilmiş / karanlık gece / gibi oklu!

21- Nihayet onlar sabaha ermiş kimselerken aralarında çağrıştılar ki;

22- "Erkenden bostanınıza yönelin, eğer devşir(meye kesin karar ver)en kimseler olduysanız (, acele davranmanız gerekir)!"

23- Böylece onlar hemen gittiler, bir de kendileri gizlice istişârede bulunuyorlardı ki;

24- "Bugün hiçbir yoksul aranızda asla oraya girmesin!"

25- (Kendilerince) güçlü kimseler olarak sadece engelleme (kastı) üzere erkenden yola koyuldular.

26- Ama onu (yanmış-yıkılmış bir halde) gördükleri zaman dediler ki: "(Bu bizim bostanımız olamaz!) Gerçekten biz elbette (bağımızın yolunu) şaşırان kimseleriz!"

27- Hayır! (Burası bizim bahçemiz!) Doğrusu biz mahrum kişileriz!"

28- En akıllıları / (yaş bakımından) ortancaları /: "Ben size '(Allah'ı) tesbîh etseniz (de, bu kötü niyetinizden vazgeçseniz) ya!' dememiş miydim!" dedi.

29- Onlar: "Tesbîh (ve tenzih) Rabbimize(, O bize zulmetmedi)! Gerçekten biz (kendi nefislerimize) zulmeden kimseler olduk!" dediler.

30- Bunun üzerine birbirlerini tenkit eder oldukları halde bir kısımları diğer bir kısma yöneldi de,

31- Dediler ki: "Ey bizim helâkimiz! (Neredesin, gel! Şimdi tam senin zamanın!) Muhakkak biz (Allah'ın hükümleri hakkında) haddi aşan kimseler olduk!"

32- Umulur ki Rabbimiz bize bunun yerine bundan daha iyisini verir! Gerçekten biz ancak Rabbimiz(in affı mağfiretin)e rağbet eden kimseleriz!"

33- İşte sana! (Mekke ehline isabet ettirdiğimiz şiddetli kıtlık) azâb(ı da) böylecedir! Hele âhîret azabı elbette daha büyüktür! Eğer bilmekte bulunmuş olsaydılar(, ondan sakınmayı daha çok önemserdiler)!

34- Takva sahibi kullar için Rableri katında gerçekten de (zevki bozan her türlü sıkıntıdan ve elden çıkma korkusundan arınmış) nimetlerle dolu cennetler vardır!

35- Biz (haksızlık yaparak) hiç Müslümanları mücrimler gibi yapar mıyız?

36- Ne oldu size? Nasıl (böyle yanlış bir) hüküm ver(ebil)iyorsunuz?

37- Yoksa (gökten inen) size ait bir kitap var da, onda mı okuyorsunuz ki;

38- Gerçekten seçmekte olduğunuz şeyler elbette orada(ki cennetlerde) sizin içindir!

39- Yoksa Bizim üzerimizde, sizin için kıyamet gününe kadar ulaşacak (ve o gün gereğini yapmadan sorumluluğundan çıkamayacağımız) birtakım yemin(li söz)ler mi var ki; gerçekten karar vermekte olduğunuz şeyler elbette sizin olacakmış?

40- İşte sana! Sor onlara ki; hangisi bu hususta bir kefildir?

41- Yoksa onlar için (bu görüşte) birtakım ortaklar mı vardır? Haydi, ortaklarını getirsinler, eğer doğru kimseler olduysalar(, en azından taklit edebilecekleri bir delil ortaya koysunlar)!

42- (İşin zorluğundan dolayı) ayağın üstünden (elbise) açılacağı(, yaka-paça sıvanarak kaçacak delik aranacağı) ve secdeye çağrılacakları fakat (buna) güç bulamayacakları günü (sürekli hatırla)!

43- (Yaşadıkları dehşet nedeniyle) gözleri zelil duruma düşmüş kimseler halinde (bulunuyorlarken secdeye çağrılacaklardır)! (İşte o zaman) onları büyük bir horluk kaplayacaktır. Oysa onlar (bütün engellerden) selâmette bulunan (sapa sağlam) kimselerken gerçekten secdeye çağrılıyorlardı. (Ama ezanları duydukları halde namaza icabet etmiyorlardı!)

44- Artık Beni işte bu sözü yalan sayanlarla beraber (yalnız) bırak! (Zira onun şerrine kâfi gelecek ancak Benim!) Muhakkak Biz onları (kendileri hakkında ne kastettiğimizi) bilmedikleri (bir) yönden azar azar helake yaklaşıyoruz(, böylece onlara nimet sandıkları aldatıcı bazı servetler ve imkânlar veriyoruz ve bunları gittikçe artırarak hiç fark ettirmeksizin onları yavaş yavaş azap uçurumuna doğru çekip sonunda içine yuvarlıyoruz)!

45- Ben onlara (uzun ömürler ve bol rızıklar nasip ederek) mühlet veriyorum. Benim (başta güven verip sonra) yakalamam ise gerçekten pek çetindir.

46- (Habîbim!) Yoksa sen onlardan (elçilik vazifeni tebliğ mukabilinde fazlaca) bir ücret mi talep etmekte sin de, bu sebeple onlar borç yüzünden ağır yük taşımaktadırlar (ve bu yüzden sana uyamamaktadırlar)?

47- Yoksa gayb(a ait ilimlerin kendisinde yazılı bulunduğu Levh-i Mahfuz) onların yanındadır da, onlar (insanlara meşru ettikleri uydurma düzenleri, ondan) mı yazı(p bildiri)yorlar?

48- O halde Rabbinin (onlara biraz daha mühlet verme ve yardımını geciktirme) hükmüne sabret ve o balığın arkadaşı (olan Yûnus (Aleyhisselâm)) gibi olma! Hani o, (balığın karnına düştüğü zaman, iman etmeyen kavmine karşı) öfke dolu bir halde (Rabbine) nida etmişti.

49- Eğer ona Rabbinden büyük bir nimet erişmiş olmasaydı (da, tevbesi kabul edilmeseydi), elbette o, (İlâhî rahmetten ve ikramdan mahrum bulunan) kınanmış biri olarak(, ağaç ve bitkiden) boş bir yere atılacaktı. (Ama tevbeyle muvaffak edilerek rahmete mazhar bir halde Öyle bir alana çıkarıldı.)

50- İşte Rabbi onu seçti de, kendisini (güzel vasıfların tümüne sahip olan) salih kimselerden kıldı.

51- Muhakkak ki o kâfir olmuş kimseler (bir) zik(i)r (olan Kur'ân-ı Kerîm)i duydukları zaman elbette gözleriyle seni (yerinden) kaydirmalarına / helâk etmelerine / pek yakın olmuştu! Bir de onlar (Kur'ân'da bulunan eşsiz ilimleri hiç

anlayamadıklarından dolayı, senin hakkında bir karar veremeyip):

"Şüphesiz ki o elbette deli bir kimsedir!" diyorlar.

52- Hâlbuki o (Kur'ân), tüm âlemler için ancak (Allâh-u Te'âlâ tarafından gönderilen) büyük bir öğüttür.

Bu âyeti kerîmeler göz ve nazarın hak olduğuna ve Allah'ın izniyle tesir ettiğine delâlet etmektedir. Nitekim nazarın; deveyi kazana insanı mezara sokacak kadar etkili olduğuna delâlet eden sahih hadîs-i şerifler mevcuttur. Rasûlüllâh (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) zamanında Esed oğulları diye bilinen kabilenin nazarı çok değerdi, onlardan biri üç gün aç kalıp sonra bir şeye gözü değdirir ve: "Böyle bir şey görmedim!" derse o şey mutlaka helak olurdu. Müşrikler onlardan birini Rasûlüllâh (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)e getirip bu sözü söyletilerse de, Allâh-u Te'âlâ Habibini nazardan korudu! (Beyzâvi, Neseî, Hâzin)

KUR'ÂN I MECÎD
VE
TEFSİRLİ
MEÂL-İ ÂLÎSÎ

Mahmud Ustaosmanođlu